

„POĎ, DIETĀ, UČ SA BYŤ MÚDRYM!“

J. A. Komenský

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

*Základná škola s materskou školou,
Školská 311, Spišská Teplica*

Obsah

Všeobecné údaje	2
Platnosť ŠkVP	3
1. Všeobecná charakteristika školy	4
1.1 Prijímanie žiakov do školy	4
1.2 Zapájanie sa do projektov	4
1.3 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	4
1.4 Škola ako životný priestor	5
2 Výchova a vzdelávanie	6
2.1 Ciele výchovy a vzdelávania	6
2.2 Forma výchovy a vzdelávania	6
2.3 Vyučovací jazyk	7
2.4 Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka	7
2.5 Stupeň vzdelania	7
2.6 Profil absolventa	7
3 Osobitosti vzdelávania špecifických skupín žiakov	9
3.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov	9
3.2 Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	9
3.3 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením	9
3.4 Vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením na škole	10
3.5 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	11
3.6 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním	12
4 Vnútroštruktúrna kontrola a hodnotenia	14
4.1 Hodnotenie žiakov	14
4.2 Vnútroštruktúrna kontrola a hodnotenia zamestnancov	15
4.3 Hodnotenie školy	16
4.4 Program riešenia sociálno-patologických javov v škole	18
5 Vzdelávacie oblasti	20
5.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia	22
5.2 Matematika a práca s informáciami	22
5.3 Človek a príroda	22
5.4 Človek a spoločnosť	23
5.5 Človek a hodnoty	24
5.6 Človek a svet práce	24
5.7 Umenie a kultúra	25
5.8 Zdravie a pohyb	26
6 Prierezové témy	27
6.1 Osobnostný a sociálny rozvoj	27
6.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu	27
6.3 Environmentálna výchova	28
6.4 Mediálna výchova	28
6.5 Mediálna výchova	29
6.6 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	29
6.7 Ochrana života a zdravia	30
7. Vychádzky, exkurzie a výlety ako súčasť naplňovania učebných osnov a prierezových tém	30
8 Vzdelávacie štandardy	32
Školský učebný plán 2022/2023	33

Všeobecné údaje

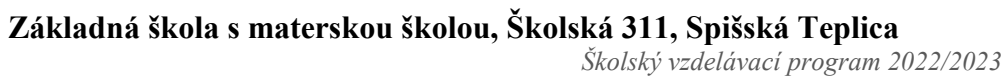
Vzdelávací program	I. stupeň	II. stupeň
Stupeň vzdelania	ISCED 1	ISCED 2
Dĺžka štúdia	4 roky	5 rokov
Vyučovací jazyk	slovenský	slovenský
Študijná forma	denná	denná
Druh školy	štátna	štátna
Kód odboru	7921 B 00	7922 D 00
Názov odboru	základná škola I. stupeň	základná škola II. stupeň

Predkladateľ	
Názov školy	Základná škola s materskou školou, Školská 311, Spišská Teplica
Adresa	Školská 311, 059 34 Spišská Teplica
IČO	37876066
Riaditeľ školy	Mgr. Juraj Jarkuliš
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP	Mgr. Andrea Skokanová
Kontakt	zsms.spteplica@gmail.com, 052/7738407

Zriaďovateľ	
Názov	Obec Spišská Teplica
Adresa	Obrancov mieru 454, 059 34 Spišská Teplica
Kontakt	obec@obecspisskateplica.sk, 052/7738400

V Spišskej Teplici, 1. septembra 2022

Podpis riaditeľa školy:

[illegible]

1. Všeobecná charakteristika školy

Základná škola s materskou školou v Spišskej Teplici je situovaná v príjemnom vidieckom prostredí na okraji obce, v tichom prostredí. Je obklopená zeleňou, ktorú tvorí park, školská záhrada a športový areál. Materská škola, ktorá je jej súčasťou, sa nachádza v blízkosti školy. Štruktúru školy tvorí i školská jedáleň a oddelenia školského klubu. Je to plnoorganizovaná škola s kapacitou 300 žiakov, je 13 triedna, v priemere školu navštevuje okolo 180 žiakov.

Naša škola dáva šancu na vzdelávanie všetkým. Školu navštevujú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. S ich vzdelávaním máme dlhoročné skúsenosti. Inkluzívny program je podporovaný odbornou vyspelosťou vyučujúcich, spolupracou s centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centrami špeciálnopedagogického poradenstva, s detskými lekármi a v neposlednom rade i s rodičmi.

Sme otvorení všetkým žiakom, dokážeme pracovať so žiakmi mimoriadne nadanými, tiež aj so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia.

1.1 Prijímanie žiakov do školy

Do školy sa prijímajú žiaci v súlade s platnou legislatívou, a to podľa § 60 a § 61 zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Škola nekladie špecifické požiadavky na prijatie žiakov.

1.2 Zapájanie sa do projektov

Projektová práca je u žiakov školy veľmi obľúbená. Projekty, do ktorých sa zapájame, sú blízke životu a upozorňujú na problémy spoločnosti a celej našej planéty, rozširujú vedomostný obzor žiakov, rozvíjajú tvorivosť žiakov, podporujú samostatnosť a túžbu po sebarealizácii, pomáhajú orientovať sa v dnešnom svete a vytvárať si správne postoje a názory. Realizované projekty nám pomáhajú plniť naše ciele v environmentálnom a ekologickom zameraní školy. Zapájame sa aj do projektov na zveľadenie školy, v ktorých sme taktiež veľmi úspešní. Výsledky činnosti v projektoch prezentujeme výstavkami v priestoroch školy, na webovej stránke školy, na akadémiách, pracovných stretnutiach a stretnutiach s rodičmi.

Projekty, na ktorých participujeme, sú zahrnuté v pláne práce školy.

1.3 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Rada školy je poradný a kontrolný orgán školy. Pozostáva z 11 členov. Zasadá pravidelne podľa potrieb, najmenej 4x do roka, podľa vypracovaného štatútu RŠ.

Výbor združenia rodičov má pravidelné zasadnutia niekoľkokrát do roka. Úvodné stretnutie je chápané ako plenárne stretnutie rodičov ZŠ. Úlohou ZR je pomáhať škole pri organizovaní spoločných aktivít, riešiť aktuálne problémy. Aktívnu činnosť vyvíja ZR pri príprave akcií organizovaných školou. Triedne aktivity sa uskutočňujú 3 krát ročne. Výbor rodičov pomáha škole i finančne v rámci príspevkov do ZR a vďaka poskytovaniu 2% z daní prijímateľovi.

Škola spolupracuje aj so **CŠPP a CPPPpP** v Poprade. Pomáhajú nám a usmerňujú pri inklúzii žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami. Škola spolupracuje aj s **CVČ** v Poprade. V rámci súťaží a olympiád je prijímateľom informácií a podľa možností aktívnym účastníkom ich vedomostných, športových, speváckych, výtvarných a iných súťaží.

Dobrovoľný požiarny zbor v Spišskej Teplici:

- vedenie a úspechy našich žiakov v požiarnych súťažiach,
- praktické ukážky svojej činnosti pre všetkých žiakov,
- brigádnická pomoc: ľadová plocha v zime,...

Poľnohospodárske družstvo podielnikov v Spišskej Teplici:

- besedy, návštevy a exkurzie.

Poľovnícke združenie BOR v Spišskej Teplici:

- beseda s ukážkami I. stupeň ZŠ.

Pracovníčka TANAPu:

- pravidelné prednášky a besedy, vychádzky do okolia,...

1.4 Škola ako životný priestor

Škola je miestom, kde sa žije; nielen miestom, kde sa prijímajú vedomosti. Žiaci i pedagógovia v nej trávajú väčšiu časť dňa. Každý rodič chce, aby jeho dieťa trávilo čas naplnený povinnosťami v príjemnom prostredí. O to sa snažíme aj my v našej škole. Kladieme dôraz na upravené prostredie tried, chodieb, aktualizujeme nástenky, snažíme sa o celkové príjemné prostredie školy.

Naša škola je otvorenou školou. Všetky dostupné informácie a aktivity školy pravidelne uverejňujeme na webovom sídle školy: www.zs-spisska-teplica.edupage.org. Škola pravidelne informuje rodičov o svojich aktivitách prostredníctvom nástenky vo svojich vstupných priestoroch. Ďalšie informácie sú uverejňované na plenárnej schôdzi ZR. Pre rodičov žiakov sú dostupné všetky podstatné informácie aj prostredníctvom platformy Edupage a internetovej žiackej knižky. Rodičia majú možnosť konzultácií s ktorýmkoľvek členom pedagogického zboru alebo s vedením školy počas celého roka. Škola organizuje celoškolské podujatia – na ktoré sú pozývaní rodičia, priatelia školy i obyvatelia obce. Časť rodičov sa aktívne podieľa aj na organizovaní školských a mimoškolských aktivít.

Škola orientuje žiakov v oblasti výberu vhodnej strednej školy, predstavuje im možnosti ďalšieho štúdia. Ponúka im odborné kariérne poradenstvo v spolupráci so súkromným centrom špeciálnopedagogického poradenstva. Organizuje besedy s predstaviteľmi stredných škôl.

2 Výchova a vzdelávanie

Našou víziou je vybudovanie školy, do ktorej všetci žiaci radi prichádzajú za poznáním, kultúrou a športom. Byť školou reagujúcou na potreby žiakov, rodičov a spoločnosti, aby každé dieťa malo šancu a vytvorené podmienky pre zmysluplnú tvorivú a aktívnu činnosť. Zároveň, aby všetky získané vedomosti a zručnosti dokázalo každé dieťa aplikovať do bežného života.

Poslaním školy je v spolupráci s rodičmi detí a miestnou komunitou pomáhať deťom vytvárať si vlastný hodnotový systém za pomoci tvorivého učenia a hľadania, vyzbrojiť ich mravnými postojmi a ideálmi. Podporujeme žiacke talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka, skvalitňujeme spoluprácu s rodičmi a do vzdelávania zavádzame nové formy a metódy práce. Tým chceme pomôcť utvárať a postupne rozvíjať u žiakov kľúčové kompetencie a poskytnúť tak spoľahlivý základ všeobecného vzdelania orientovaného hlavne na situácie blízke životu a na praktické využitie.

2.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť. Tým sa vyvážené venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- na prvom stupni vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií; na druhom stupni rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- na prvom stupni rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne, aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie; na druhom stupni umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových záznamov;
- rozvíjať sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu, podporovať prosociálne správanie žiakov;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

2.2 Forma výchovy a vzdelávania:

Výchova a vzdelávanie sa na prvom i druhom stupni organizuje dennou formou. Denná forma štúdiá sa môže organizovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu, alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;

- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

2.3 Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

2.4 Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka:

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí 1. – 4. ročník základnej školy.

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník.

2.5 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy, žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Nižšie stredné vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

2.6 Profíl absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;

- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebvzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti. Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

3 Osobitosti vzdelávania špecifických skupín žiakov

Školské triedy sú veľmi rôznorodým sociálnym prostredím. Navštevujú ich žiaci, ktorí majú neraz výrazne odlišné domáce zázemie a rôznorodé vzdelávacie potreby. Prispieva k tomu aj trend inkluzívneho vzdelávania, ktorý stavia do popredia vzdelávanie heterogénnej skupiny, na rozdiel od diferencovania relatívne homogénnych vzdelávacích skupín.

V našej škole sme otvorení inkluzívnemu prúdu a tak vzdelávame žiakov z rôznych prostredí, či s rôznymi špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

3.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka sa pri ich hodnotení a klasifikácii odporúča postupovať podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

3.2 Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj jeho schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a jeho primerané začlenenie do spoločnosti. Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečí najmä:

- včasnú pedagogickú diagnostiku a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku (špeciálnopedagogickú, liečebno-pedagogickú, sociálno-pedagogickú, logopedickú, psychologickú, medicínsku) diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je potrebné), individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka;
- materiálne vybavenie, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia, prípadne špeciálne miestnosti a učebne;
- odborný prístup pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta;
- akceptujúce školské prostredie a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením;
- odbornú prípravu pedagogických a odborných zamestnancov;
- finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

3.3 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Základná škola, ktorá vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením spolu s ostatnými žiakmi školy, vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom.

Škola zabezpečí najmä:

- odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;
- vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými a/alebo odbornými zamestnancami;
- uplatňovanie špecifických foriem komunikácie (slovenský posunkový jazyk, Braillovo písmo), alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie;
- využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie, ktoré podľa individuálnych potrieb žiaka môžu (ale nemusia) zahŕňať aj využívanie disponibilných hodín na výučbu špecifických vyučovacích predmetov¹, a/alebo na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiak vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického alebo odborného zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- možnosť učiteľom flexibilne prispôsobiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi so zdravotným znevýhodnením, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracováva v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristik žiakov s jedným druhom zdravotného znevýhodnenia je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.

3.4 Vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením na škole:

Vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením realizujeme:

- edukáciou žiakov s poruchami učenia a pridruženými poruchami (napr. ADHD, ADD, inými neurologickými poruchami, zdravotnými komplikáciami a pod.)
- edukáciou žiakov s mentálnym postihnutím a pridruženými poruchami (napr. pridružené zdravotné komplikácie, narušená komunikačná schopnosť a pod.)

Všetkým žiakom so ŠVVP je k dispozícii pedagogický asistent, ktorý im pomáha pri prekonávaní nielen edukačných, ale aj komunikačných a sociálnych bariér.

Žiaci s poruchami učenia počas edukácie absolvujú predpísané učivo príslušného stupňa vzdelávania podľa Štátneho vzdelávacieho programu; s absolvovaním všetkých vzdelávacích predmetov podľa učebného plánu školy, s plným rešpektovaním záverov ich psychologických a špeciálno-

¹ Podľa rámcových učebných plánov vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktoré tvoria súčasť štátneho vzdelávacieho programu pre príslušný stupeň vzdelávania.

pedagogických vyšetrení a odporúčaním centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Kurikulum vzdelávania týchto žiakov je v porovnaní s intaktnými žiakmi nezmenené, avšak vo vzdelávaní sa prihliada na možnosti a schopnosti žiakov – na základe odporúčaní centier môžu títo žiaci využívať potrebné didaktické a názorné pomôcky, tabuľky, výpisky, IKT techniku a pod. Žiaci povinne absolvujú aj vzdelávanie prvého cudzieho jazyka (ANJ), alternatívou vzdelávania druhého cudzieho jazyka je vzdelávanie v predmetoch Cvičenia z matematiky a Cvičenia zo slovenského jazyka v rovnakej časovej dotácii.

Žiaci s mentálnym postihnutím absolvujú vzdelávanie podľa príslušného vzdelávacieho programu ich znevýhodnenia, pričom vo vzdelávaní je dodržaný učebný plán školy. Kurikulum ich vzdelávania vychádza zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie – najmä v predmetoch Matematika a Slovenský jazyk a literatúra pre príslušný ročník a variant. V ostatných predmetoch postupujú spolu s intaktnými spolužiakmi a s pomocou pedagogického asistenta podľa učebného plánu školy pri plnom rešpektovaní záverov ich psychologických a špeciálno-pedagogických vyšetrení a odporúčaním centier špeciálnopedagogického poradenstva. Títo žiaci sú oslobodení od vzdelávania prvého, aj druhého cudzieho jazyka, pričom oslobodenie je len od obsahu vzdelávania, nie od dotácie vyučovacích hodín. Vyučovacie hodiny dotácie prvého cudzieho jazyka využívame predovšetkým na:

- *upevňovanie nadobudnutých vedomostí profilových predmetov (MAT, SJL),*
- *dodatočné osvojovanie si vedomostí profilových predmetov – ktoré vzhľadom na znevýhodnenie žiakov a ich momentálnej (in)dispozície nebolo možné zrealizovať len na jednej vyučovacej hodine profilového predmetu,*
- *individuálnu prácu so žiakom v oblasti, ktorej má žiak deficit – cvičenia na posilnenie jemnej a hrubej motoriky, nácvik sebaobslužných prác, logopedické cvičenia, cvičenia na posilnenie komunikačných schopností a sociálnych zručností, nácvik praktických činností potrebných pre každodenný život a pod.*
- *prácu so žiakom v oblasti rozvíjania jeho špecifických funkcií – rozvoj vizuomotorickej koordinácie, rozvoj sluchovej perciepcie a vizuálneho vnímania a pod.*

Dotácia hodín druhého cudzieho jazyka je nahradená alternatívou vzdelávania v predmetoch Cvičenia z matematiky a Cvičenia zo slovenského jazyka. Žiaci s mentálnym postihnutím sú v tomto prípade zaradení po informovanom súhlase zákonných zástupcov do vzdelávania predmetov Cvičenia z MAT a SJL. Dotácia hodín cudzieho jazyka je rovnomenná s dotáciou hodín CVM a CSJ.

Vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím v týchto predmetoch má za cieľ:

- *upevniť poznatky a učivo prebrané na hodinách MAT a SJL,*
- *venovať zvýšenú pozornosť učivu, ktoré je pre žiakov (vzhľadom na ich znevýhodnenie) náročné a vyžaduje si preto dlhšiu časovú dotáciu (pričom túto často nie je možné doplniť na hodinách MAT alebo SJL),*
- *aplikovať osvojené poznatky v praxi (napr. meranie v interieri a exteriéri, dodatočné vypracovávanie povinných, aj nepovinných cvičení v pracovných zošitoch MAT a SJL a pod.).*

3.5 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu. Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom zabezpečí najmä:

- *prispôsobenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;*
- *včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogického asistenta a iné dostupné možnosti podpory pedagogických a odborných zamestnancov;*
- *motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;*

- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život;
- prípravu aktivít, v ktorých môžu žiaci prejavovať a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;
- v prípade odlišného materinského jazyka žiaka škola v obsahu a metódach vyučovania individuálne zohľadní mieru jeho znalosti vyučovacieho jazyka.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky vyučovacie predmety) v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Ak má žiak zo SZP zároveň odlišný materinský jazyk a potrebu podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka navštevovanej školy, škola to zohľadní vo vyučovaní a podľa potreby aj v individuálnom vzdelávacom programe daného žiaka.

V školskom roku 2022/2023 sa na škole nenachádzajú žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia. V prípade, ak by takýto žiak začal navštevovať našu školu počas školského roka, bude zaradený do príslušného ročníka medzi intaktných žiakov a podľa aktuálnych možností školy mu vo vzdelávaní a pri prekonávaní sociálnych a kognitívnych bariér bude pomáhať pedagogický asistent. Zvýšenú pozornosť mu budú venovať aj všetci vyučujúci a v prípade potreby mu bude po konzultáciách so zákonnými zástupcami ponúknutý aj odborný servis.

3.6 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami (napr. akcelerovaný kognitívny vývin) a s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním (napr. asynchrónny vývin).

Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s nadaním je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka, vrátane potrieb vyplývajúcich zo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia.

Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov alebo športové triedy možno zriaďovať aj pre tých žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako nadaní žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní zariadením poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania škola zabezpečí žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania, na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov a na prípadné špecifické vývinové charakteristiky, súvisiace s nadaním (napr. asynchrónia, dysfunkčný perfekcionizmus, senzitivita);

- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- v prípade potreby spolupracovať so psychológom, prípadne s iným odborným zamestnancom;
- v prípade umelecky nadaných žiakov spolupracovať s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní, vrátane postupov zameraných na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce, sebareflexii a sebaaprijatii;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

V školskom roku 2022/2023 sa na škole nenachádzajú žiaci s diagnostikovaným nadaním. V prípade, ak by takýto žiak začal navštevovať našu školu počas školského roka, bude zaradený do ročníka a triedy podľa odporúčaní centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, prípadne centra špeciálnopedagogického poradenstva; alebo podľa dokumentácie kmeňovej školy, odkiaľ žiak prichádza. Zvýšenú pozornosť mu budú venovať všetci vyučujúci a podľa aktuálnych možností školy mu počas vzdelávania bude nápomocný pedagogický asistent. Podľa záverov psychologických a špeciálnopedagogických vyšetrení bude žiakovi zaobstaraný pravidelný odborný servis. Vzdelávanie bude realizované s plným rešpektovaním osobitostí žiaka a odporúčaní CPPPaP a ČŠPP.

4 Vnútný systém kontroly a hodnotenia

Vnútný systém hodnotenia kvality obsahuje tri oblasti:

1. Hodnotenie žiakov.
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov.
3. Hodnotenie školy.

4.1 Hodnotenie žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenie žiakov upravuje zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), vyhláška č. 223/2022 o základnej škole, ktorá novelizovala vyhl. č. 224/2011 a aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy. Zároveň sa škola riadi v hodnotení žiakov aktuálnymi usmerneniami vydanými ministerstvom školstva.

- Riaditeľ ZŠ po prerokovaní s pedagogickou radou školy a v súlade s učebnými plánmi školy schváli formu hodnotenia jednotlivých predmetov počas daného školského roka.
- Ak nie je možné z vážnych dôvodov žiaka vyskúšať a klasifikovať v riadnom termíne v prvom alebo v druhom polroku, riaditeľ školy poskytne žiakovi náhradný termín.
- Zákonných zástupcov žiaka informuje priebežne o prospechu a správaní žiaka triedny učiteľ alebo učiteľia jednotlivých predmetov a to preukázateľným spôsobom. Systém informovania si určí triedny učiteľ.
- Hodnotenie žiakov sa vykonáva známkou, percentuálnym hodnotením (priebežne). Takéto hodnotenie sa zaokrúhľuje na desatiny. Hodnotenie žiakov sa vykonáva aj slovným hodnotením alebo vytvorením žiackeho portfólia (priebežne).
- Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje hodnotenie priebežné (čiastkové výsledky žiaka) a súhrnné (na konci každého štvrtroka).
- Vyučujúci sa pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení žiakov riadia internou smernicou k systému hodnotenia žiakov základnej školy (S02-2022).
- Podkladom pre súhrnné hodnotenie predmetu sú známky za ústne odpovede, známky za písomné práce, posúdenie faktorov a prejavov žiaka, ktoré majú vplyv na jeho školský výkon, to zn. vynaložené úsilie žiaka. Tieto zväžia osobitne vyučujúci u každého žiaka.
- Pri hodnotení žiakov so ŠVVP sa postupuje podľa osobitných predpisov.
- Pri písomných prácach žiakov so ŠVVP je učiteľ môže doplniť hodnotenie známkou o slovný komentár */vysvetlí nedostatky a zdôrazní pozitíva písomnej práce/*.
- Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka v klasifikačnom zázname a elektronickej žiackej knižke.
- Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.
- Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na komisionálnu skúšku a neospravedlní sa do troch /3/ dní, klasifikuje sa pôvodne dosiahnutým stupňom prospechu.
- Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na opravné skúšky a neospravedlní sa do troch /3/ dní, klasifikuje sa z vyučovacieho predmetu, z ktorého mal robiť komisionálnu skúšku stupňom prospechu nedostatočný.

1. Všetky predmety učebného plánu školy sú hodnotené klasifikáciou (okrem náboženskej výchovy - NBV a etickej výchovy - ETV).

2. NBV a ETV nie sú hodnotené žiadnou formou hodnotenia – do katalógového listu a na vysvedčení je zaznamenané: aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval podľa osvojenia vzdelávacieho štandardu predmetu.

3. Hodnotenie cudzincov – ukrajinských žiakov so statusom odídenec: priebežné hodnotenie je formou kombinovanou – slovné hodnotenie a klasifikácia na povzbudenie a motiváciu. V súhrnnom hodnotení všetky predmety nie sú hodnotené žiadnou formou hodnotenia. V katalógovom liste a na vysvedčení je zaznamenané: aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval podľa osvojenia vzdelávacieho štandardu predmetu.

Pravidlá správania žiakov sú súčasťou školského poriadku, ktorý obsahuje práva a povinnosti žiakov.

- Riaditeľ vydáva školský poriadok po prerokovaní s pedagogickou radou a oboznámi s ním zriaďovateľa a radu školy. V školskom poriadku sú presne rozpracované všetky výchovné opatrenia.
- Žiak a zákonný zástupca žiaka musí byť s ním oboznámený preukázateľným spôsobom na začiatku školského roka a pri jeho doplnení alebo zmene. Túto úlohu sú povinní zabezpečiť na triednických hodinách a rodičovských združeniach, príp. iným spôsobom.
- Pri hodnotení správania sa v jednotlivých prípadoch prihliada na zdravotný stav žiaka.
- Hodnotenie správania sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka s odôvodnením.
- Triedny učiteľ je povinný zaznamenávať všetky druhy pochvál a opatrení do triednej dokumentácie a zároveň ich oznámiť riaditeľovi školy a zákonnému zástupcovi žiaka do 5 pracovných dní.

4.2 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov predstavuje racionálne a systematické porovnávanie požiadaviek jednotlivých pracovných činností a spôsobilostí zamestnancov s tým, či dokážu úspešne vykonávať zverené úlohy.

Úlohou vedúceho zamestnanca – zástupkyne riaditeľa školy a riaditeľa školy je posúdenie pracovného výkonu zamestnancov a rozpoznanie ich pozitívnych a negatívnych stránok, spolurozhodovanie o spôsobe odmeňovania a motivovania zamestnancov, zlepšovanie vzájomných vzťahov medzi riadiacim zamestnancom a jeho podriadenými spolupracovníkmi a zamestnancami v pracovnom tíme navzájom, osobný vzťah zamestnanca k práci, stotožnenie sa zamestnanca s cieľmi školy. Ďalej slúži na vytvorenie predpokladov pre plánovanie potrieb zamestnancov, prípadne odhalenie dôvodov pre prepúšťanie nevhodných zamestnancov, identifikovanie potrieb ďalšieho vzdelávania a rozvoja zamestnancov, napomáhanie plánovaniu a realizácii ich pracovnej kariéry, odhaľovanie pracovných rezerv a odhaľovanie ciest ako a kedy zvyšovať výkonnosť.

Oblasti hodnotenia učiteľov:

- plnenie pracovných povinností a úloh, plnenie cieľov školy, vedenie pedagogickej agendy, vedenie a práca so žiakmi (kvantita, kvalita práce, produktivita práce, dosiahnuté výsledky so žiakmi, plnenie termínov),
- fungovanie v pracovnom tíme, pracovné a spoločenské správanie (interpersonálne vzťahy, spolupráca, komunikácia, flexibilita, ochota, schopnosť rozhodovať, schopnosť viesť spolupracovníkov, spolupráca s rodičmi žiakov),
- úsilie učiteľa venované osobnému rozvoju (vzdelávanie, rozvoj vedomostí a zručností, schopností).

Hodnotenie zamestnanca prebieha v dvoch rovinách:

1. Neformálne hodnotenie

Je zamerané na priebežné hodnotenie nadriadeným v priebehu výkonu práce. Má príležitostnú povahu, je skôr determinované situáciou daného momentu, pocitom hodnotiaceho. Ide o súčasť každodenného vzťahu medzi nadriadeným a podriadeným, súčasť priebežnej kontroly plnenia pracovných úloh a pracovného správania. Vykonáva ho každý vedúci zamestnanec školy - zástupkyňa riaditeľa školy bez ohľadu na vzťah priamej nadradenosti voči zamestnancovi a riaditeľ školy. Ide o dennú kontrolu nástupu na pracovisko a odchodu z pracoviska, nástupu na vyučovaciu hodinu a ukončenie vyučovacej hodiny, nástupu na dozor a vykonávanie dozoru, správanie k žiakom, rodičom, kolegom, úprava zovňajšku učiteľa, dodržiavanie pracovného poriadku, zásad BOZP,

2. Formálne hodnotenie

Je racionálnejšie a periodické, vykonáva sa v pravidelnom intervale. Vytvárajú sa z neho dokumenty, ktoré sa zaraďujú do osobných materiálov zamestnanca – slúžia ako podklady pre ďalšiu personálnu činnosť:

- hodnotí zamestnancov komplexnejšie podľa znalostí, zručností, kvalít,
- lepšie rozpoznáva, oceňuje, rozvíja silné stránky zamestnanca,
- lepšie rozpoznáva slabé stránky zamestnanca a umožňuje ich efektívnejšie odstraňovanie,
- umožňuje lepšie rozpoznať potrebu vzdelávania a rozvojový potenciál zamestnanca, jeho vhodnosti pre vykonávanie náročnejšej práce,
- sústavnejšie orientuje pozornosť na výkon,
- zisťuje osobný vzťah zamestnanca k práci, škole ako pracovisku, k cieľom školy, ku žiakom, kolegom, rodičom, k nadriadeným,
- prispieva k zvyšovaniu pracovnej morálky na pracovisku.

Patrí sem sledovanie výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje – ich prospech, zapájanie žiakov do súťaží, do projektov, tvorba projektov pre žiakov, zapájanie do ďalšieho vzdelávania, tvorba učebných pomôcok, zapájanie do mimoškolskej činnosti, vzájomné hodnotenie učiteľov, hodnotenie učiteľov žiakmi i rodičmi. Neoddeliteľnou súčasťou je hodnotenie vedenia pedagogickej dokumentácie - triedna kniha, triedny výkaz, vedenie ostatnej písomnej agendy (záznamy o krúžkoch, plán práce triedneho učiteľa, triedne portfólio, zápisnice z rodičovských združení...), aktívna účasť na poradách, podieľanie sa tvorbe a realizácii školského výchovno-vzdelávacieho programu, šírenie dobrého mena – zvyšovanie morálneho kreditu školy.

Dôležitou súčasťou je hospitačná činnosť nadriadeného zamestnanca na vyučovaní a písomný záznam z hospitácie s odporúčaniami a opatreniami na skvalitnenie práce učiteľa. Zároveň aj vzájomné hospitácie pedagogických zamestnancov.

Jedenkrát ročne vedie riaditeľ školy alebo zástupkyňa riaditeľa školy so zamestnancami osobný pohovor. Na pohovore sa na základe neformálneho hodnotenia, hospitačnej činnosti, výchovnovzdelávacích výsledkov žiakov, mimoškolskej činnosti učiteľa hodnotia odborné schopnosti učiteľa a jeho predpoklady na plnenie nových úloh. Súčasťou pohovoru je aj hodnotenie jeho interpersonálnych zručností, čiže ako vychádza s kolegami, nadriadenými, žiakmi i rodičmi. Hodnotí sa jeho prístup k práci – teda napríklad to, či je samostatný, lojálny, spoľahlivý, zodpovedný, dôvody čerpania pracovného voľna, či má vyvinutý zmysel pre sebadisciplínu. Ak ide o manažérsku pozíciu, určite by sa mal pohovor dotknúť aj riadiacich schopností. Výsledkom pohovoru je celkové hodnotenie pracovníka, ktoré dostane v písomnej forme.

Hodnotený zamestnanec dostáva spätné informácie o svojom výkone očami nadriadeného zamestnanca. Tieto informácie sú podkladom pre ďalšie zlepšenie vykonávania prác, odstránenie nedostatkov a chýb. Súčasne mu hodnotenie pomáha pre stanovenie úloh na budúce obdobie a vytvára pre ich plnenie primerané podmienky.

4.3 Hodnotenie školy

Kritériom pre hodnotenie školy je:

Očakávania žiakov – priateľské prostredie, spravodlivý prístup učiteľa, rešpektovanie individuálnych potrieb, získanie vedomostí, zručností a návykov, úspešné zvládnutie testovania, úspešné zvládnutie prijímacích pohovorov.

Očakávania rodičov – kvalitné vzdelanie, slušnosť, zdvorilú komunikáciu, prístup k informáciám, mimoškolské aktivity.

Oblasti záujmu:

1. Kvalita vyučovacieho procesu

- a) študijné výsledky,
- b) výsledky celoslovenského merania – Testovanie 9, Testovanie 5, Čitateľské testy - Výsledky pod celoštátnym priemerom podrobne analyzujeme a v pracovných skupinách navrhujeme riešenia - opatrenia,
- d) hospitačná činnosť – prechod od formálnej hospitácii k hospitácii vecnej – záznamy sú súčasťou archívu,
- e) práca so žiakmi so ŠVVP – mentálny postih, poruchy učenia, porucha správania – opatrenia,
- f) pre žiakov s špeciálnymi potrebami sú vytvorené individuálne vzdelávacie plány,
- g) žiakom je poskytnutý priestor na realizáciu aj v rámci záujmovej činnosti.

2. Profesionalita pedagogického zboru a profesijný rast učiteľov

- a) hospitačná činnosť,
- b) vypracovaná smernica na hodnotenie a klasifikáciu žiakov,
- c) stanovenie hodnotiacich kritérií na odmeňovanie pedagogických zamestnancov,
- d) odbornosť vyučovania jednotlivých predmetov,
- e) kariérny rast a celoživotné vzdelávanie členov pedagogického zboru,
- f) sebahodnotenie učiteľov, hodnotenie učiteľov v rámci MZ a PK, hodnotenie učiteľov vedením školy,
- g) mimoškolské aktivity učiteľov (krúžky, práca s talentovanými žiakmi, súťaže, spoločensky prospešná činnosť...).

3. Kvalita riadenia

- a) posilnenie kompetencie vedúcich metodických orgánov,
- b) zvyšovanie kvalifikácie riadiacich pedagogických zamestnancov.

Výsledky:

- 1) Škola má rozpracovaný plán výchovy a vzdelávania.
- 2) Učitelia majú vypracované tematické výchovno-vzdelávacie plány (ich úroveň na základe vopred stanovených kritérií).
- 3) V plánoch je jasné a zreteľné stanovenie učebného cieľa a špecifických cieľov, ktoré pokrývajú jednotlivé zložky cieľov (kognitívne, afektívne i psychomotorické).
- Vedenie školy a vyučujúci jednotlivých predmetov merajú úspešnosť vyučovacieho procesu.
- Pedagógovia využívajú získané údaje na zlepšenie vyučovacieho procesu - uplatnenie zmien vo vyučovacom procese.
- Pedagógovia zapájajú čo najviac žiakov do širokej ponuky športových a vedomostných súťaží, kde získavajú aj pekné umiestnenia
- Škola uskutočňuje hodnotenie efektívnosti zmien vo vyučovacom procese. Naša škola je otvorená novým iniciatívam. Vedenie, ako aj ostatní pedagógovia sledujú nové trendy v oblasti pedagogiky.
- Škola tvorí nové vízie, nad ich rozvojom pracuje koncepčne.
- Pri manažovaní zmeny sa škola môže oprieť o skupinu erudovaných a rozhladených pedagógov, ktorí prinášajú nové námety a sústavne pracujú na sebarozvíjaní.
- Škola má vypracovaný koncepčný systém vzdelávania, hlavne v internej oblasti.

Každoročne škola vypracováva Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v príslušnom školskom roku. V nej je kladený dôraz na:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú a prijatie opatrení na zlepšenie.

Predpokladom úspešnosti hodnotenia školy sú spokojní žiaci, rodičia, učitelia a pokojné, zdravé a bezpečné prostredie na vzdelávanie a všestranný rozvoj žiakov.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy:

- dotazníky pre žiakov a rodičov,
- dotazníky pre absolventov školy,
- analýza úspešnosti žiakov na súťažiach a olympiádach,
- SWOT analýza.

Pravidelne sa monitorujú:

- podmienky na vzdelanie,
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi,
- prostredie - klímu školy,
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces – metódy a formy vzdelávania,
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- výsledky vzdelávania,
- riadenie školy,
- úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom je spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov a kvalita výsledkov.

4.4 Program riešenia sociálno-patologických javov v škole

Úlohou kvalitnej školy je vytvárať inkluzívne prostredie, podporovať rovnosť príležitostí a podľa miery jej možností, integrovať žiakov s rôznym typom hendikepov. Inkluzívne prostredie znamená „dať každému žiakovi to, čo potrebuje“. Škola sa nezameriava len na deti znevýhodnené, ale snaží sa poskytnúť dostatok stimulov aj pre mimoriadne talentovaných žiakov. Pre tvorbu inkluzívneho prostredia je nevyhnutné, aby na integráciu boli pripravení aj učitelia. Tí následne pôsobia ako konzultanti pre otázky integrácie v rámci pedagogického zboru, vzdelávajú učiteľov pracujúcich s integrovanými žiakmi a sledujú odbornú literatúru. V rámci pedagogického procesu je nevyhnutnosťou využívať špecifické formy a metódy výučby, ktoré zodpovedajú veku dieťaťa, prípadne i jeho postihnutiu a reagujú na všetky vonkajšie činitele ovplyvňujúce kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Negatívne javy: vulgarizmus žiakov, záškoláctvo, agresivita fyzická i slovná, narušanie priebehu vyučovacieho procesu, impulzívne správanie, nezáujem o učenie, zlé hygienické návyky, posmech, strata kontaktu v rodinných väzbách, chýbajúce prosociálne vzory, neschopnosť alebo neznalosť naplniť spoločenské potreby žiaducim smerom, zvýšená podráždenosť, strata odhadu pre realitu, neistota a sociálne izolácie, poškodzovanie vecí v majetku školy.

Navrhované všeobecné riešenia:

1. Podpora motivačných aktivít na hodinách výrazne podporujúcich prosociálne správanie, využívanie nových a progresívnych foriem práce:

Žiaci sú vo veku, v ktorom si uvedomujú sociálne role, či už získané, pripísané alebo vnútené. Rovnako si sociálnym zrením osvojujú spoločenské mechanizmy a sociálne návyky. Ak berieme do úvahy, že východiskom procesu motivácie žiaka je neuspokojená potreba, tak uspokojenie v súčasnosti dominujúcej spoločenskej alebo sociálnej potreby znamená upriamiť pozornosť pedagóga na motivačné aktivity výrazne podporujúce prosociálne správanie v zmysle vytvárania spolupracujúcich sociálnych skupín.

2. Riešenie problémov žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami

- zintenzívnenie spolupráce s poradenskými organizáciami s ŠPPP a CPPPpP,
- nadviazanie spolupráce s organizáciami, ktoré danej problematike venujú záujem,

- vytvorenie metodiky riešenia sociálno-patologických javov.

3. Zlepšenie práce triedneho učiteľa

- vytvorenie modelových triednických hodín,
- využívanie rôznych metód a spôsobov získavania informácií o súdržnosti v triede,
- realizácia aktivít na zlepšenie súdržnosti v triede.

4. Podpora záujmovej činnosti

Realizovaným prieskumom sa zistilo, že úroveň reálnych potrieb žiakov našej školy ovplyvňujú v najväčšej miere spoločenské potreby. Tento predpoklad je z hľadiska súčasného štýlu života mladej generácie potvrdením nutnosti a dôležitosti vytvárania sociálnych väzieb aj na pôde škôl. Realizácia tohto zámeru je možná vďaka podpore záujmovej činnosti v škole.

5. Zintenzívnenie spolupráce s rodičmi

- zlepšenie informovanosti rodičov,
- zlepšenie činnosti s výborom rodičov,
- podpora spoločných aktivít,
- podujatia školy – predstavenie žiakov našej školy.

5 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

Tabuľka č.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠVP pre primárne vzdelávanie základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Anglický jazyk
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Prvouka
	Prírodoveda
Človek a spoločnosť	Vlastiveda
Človek a hodnoty	Etická výchova
	Náboženstvo
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Tabuľka č. 2 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety ŠVP pre nižšie stredné vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Anglický jazyk
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Fyzika
	Chémia
	Biológia

Človek a spoločnosť	Dejepis
	Geografia
	Občianska náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova
	Náboženstvo
Človek a svet práce	Technika
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Tabuľka č. 3 Skratky predmetov

SKRATKA	NÁZOV PREDMETU
ANJ	Anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk
BIO	Biológia
CSJ	Cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry
CVM	Cvičenia z matematiky
DEJ	Dejepis
ETV	Etická výchova
FYZ	Fyzika
GEG	Geografia
HUV	Hudobná výchova
CHE	Chémia
INF	Informatika
MAT	Matematika
NBV	Náboženská výchova
NEJ	Nemecký jazyk ako druhý cudzí jazyk
OBN	Občianska náuka
PUM	Prírodovedné praktikum
PVC	Pracovné vyučovanie
PDA	Prírodoveda
SJL	Slovenský jazyk a literatúra
THD	Technika
TSV	Telesná a športová výchova
VLA	Vlastiveda
VYV	Výtvarná výchova
ZBN	Zábavná angličtina
TRH	Triednická hodina

5.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín, a to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzie jazyky.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerance a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

5.2 Matematika a práca s informáciami

Vzdelávaciu oblasť Matematika a práca s informáciami tvoria vyučovacie predmety Matematika a Informatika.

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámi s možnosťami kreslenia, tréningu počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania je Matematika a Informatika založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť. Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

5.3 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda na prvom stupni obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím

činnosťným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa na druhom stupni prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi fyzika, chémia, biológia, geografia, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

5.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť na prvom stupni obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť na druhom stupni tvoria učebné predmety dejepis, geografia s jej humánnou zložkou a občianska náuka spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

5.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno- patologickým či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov. Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiám a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

5.6 Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní obsahuje vzdelávacia oblasť návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce na druhom stupni zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet technika je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakovi priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia.

Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k

poznaníu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

5.7 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť na prvom stupni vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaníu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Obsah vzdelávacej oblasti na druhom stupni je taktiež realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaníu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

5.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb na druhom stupni vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

6 Prierezové témy

Rýchlo sa meniaci realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou životnou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.

6.1. Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakovi rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

6.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na prvom stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Na druhom stupni je to príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia.

Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov, partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexualitu;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

6.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

6.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy Mediálna výchova je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni.

Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií.

Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;

- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracované reality;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

6.5 Mediálna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou Multikultúrna výchova na druhom stupni úzko súvisí regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod.

Regionálna výchova a ľudová kultúra má na prvom stupni potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu.

Na druhom stupni sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne.

Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

6.6 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);

- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

6.7. Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia na prvom stupni je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Realizuje sa prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Zámerom tejto prierezovej témy na druhom stupni je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách. Realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

7. Vychádzky, exkurzie a výlety ako súčasť naplňania učebných osnov a prierezových tém

Spomínané organizačné formy tvoria mimoškolskú organizačnú formu výchovno-vzdelávacieho procesu. Umožňujú žiakom poznávať predmety, javy a procesy priamo v ich pôvodnom prostredí a v typických podmienkach. Tvoria tak praktickú zložku výchovno-vzdelávacieho procesu. Vychádzky sa na škole organizujú ako priama súčasť vyučovania. Sú tiež vhodným nástrojom aplikácie prierezových tém do vyučovania. Na vychádzku sa vyberajú objekty, ktoré sú najbližšie sídlu školy a dajú sa absolvovať počas jednej, maximálne dvoch vyučovacích hodín. Musia byť obsahovo viazané na preberané učivo alebo prierezovú tému.

Pri odchode na vychádzku mimo areál školy je pedagogický zamestnanec (ktorý vychádzku organizuje) povinný oznámiť riaditeľovi školy alebo zástupkyňi školy cieľ a miesto vychádzky, počet žiakov a predpokladaný návrat do školy. Ak sa krátkodobej vychádzky zúčastňuje viac ako 25 žiakov, učiteľ si vopred zabezpečí ďalší pedagogický dozor nad žiakmi a túto skutočnosť oznámi riaditeľovi školy alebo zástupkyňi školy v deň vychádzky pred prvou vyučovacou hodinou.

Súčasťou vyučovania môžu byť aj exkurzie. Môže ísť o tematickú exkurziu (vzťahujúcu sa na niektorú z preberaných tém učiva), komplexnú exkurziu (vzťahujúcu sa na jeden alebo viacero preberaných tematických celkov) alebo o komplexnú medzipredmetovú exkurziu (vzťahujúcu sa na niekoľko vyučovacích predmetov alebo prierezových tém).

Školský výlet je aktivita vzdelávacieho, ale i rekreačného charakteru. Návrh na školský výlet podávajú učitelia školy na schválenie riaditeľovi školy. Riaditeľ školy ich po schválení následne zaradí do plánu výchovno–vzdelávacej činnosti školy.

Program výletu a exkurzie je nutné vždy naplánovať so zreteľom na vek, schopnosti a dispozície zúčastnených žiakov tak, aby nebolo ohrozené zdravie a bezpečnosť žiakov a pedagogického dozoru.

Odporúčanou dobou na uskutočnenie exkurzií a výletov sú mesiace máj a jún, resp. obdobie po koncoročnej klasifikačnej porade.

Žiaci jedného ročníka sa môžu v jednom školskom roku zúčastniť na **ľubovoľnom počte** exkurzií (podľa zváženia triedneho učiteľa alebo vyučujúceho učiteľa), vždy však so súhlasom riaditeľa školy.

Vyučujúci a triedni učitelia sa pri organizovaní vychádzok, exkurzií a výletov vždy riadia aktuálne platnou Smernicou o organizovaní školských výletov, exkurzií a vychádzok na škole.

8 Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Na ich základe škola vo svojom školskom vzdelávacom programe vypracuje učebné osnovy, ktoré vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu školy.

Rozdelenie štandardov do ročníkov v štátnom vzdelávacom programe má charakter odporúčania, škola ich do ročníkov rozdelí tak, aby ich rozsah odpovedal časovej dotácii podľa učebného plánu školy. Škola pri tvorbe učebných osnov dodržiava zásadu veku primeranosti a zásadu logickej nadväznosti obsahu vzdelávania. Učebnými osnovami povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo a zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, v ktorých sú obsiahnuté vedomosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah.

Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedomovanie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávací štandard treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

Školský učebný plán 2022/2023

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠkVP podľa ročníkov. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných hodín), ktoré konkretizujeme vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledujúcimi spôsobmi: navýšime hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP alebo vytvoríme nový vyučovací predmet, kurz a pod., ktorému pridáme časovú dotáciu. Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností. Pri tvorbe školského vzdelávacieho programu môžeme rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, pričom musí byť zachovaná minimálna celková časová dotácia, ktorá je pri časovej dotácii jedna hodina týždenne 33 hodín ročne.

Školský učebný plán:

Školský vzdelávací program (ŠkVP) vychádza zo štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP).

Predpísané disponibilné hodiny zo ŠVP sú využité na:

1) Navýšenie hodinovej dotácie povinných predmetov ŠVP takto:

MAT - II., III., IV. ročník – 1 hodina

SJL – III. ročník /1 hodina

SJL – V., VI., VII. a IX. ročník /1 hodina

ANJ – VI. ročník / 1 hodina

MAT – V. ročník/2 hodiny, VI., VII., VIII. IX. ročník /1 hodina

CHE – IX. ročník /1 hodina

BIO – VI. ročník / 1 hodina

Časovou dotáciou sa nemení obsah učiva predpísaného ŠVP, ale je využitá na skvalitnenie a prehĺbenie daného obsahu učiva v jednotlivých ročníkoch.

Učebné osnovy jednotlivých predmetov tvoria vzdelávacie štandardy (učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet). Na každý predmet sú vypracované tematické výchovno-vzdelávacie plány so zapracovaním prehĺbenia a skvalitnenia daného obsahu učiva.

2) Nové predmety vytvorené školou a ich hodinová dotáciou:

INF – I. a II. ročník /1 hodina

ZBN – I. a II. ročník /1 hodina

NEJ – VII., IX. ročník / 2 hodiny v alternatíve so CVM a CSJ po 1 hodine

CSJ – VII., VIII. a IX. ročník /1 hodina

CVM – VII., VIII. a IX. ročník / 1 hodina

Na predmety sú vypracované učebné osnovy a tematické výchovno-vzdelávacie plány.

Rozdelenie tried na skupiny²:

- ANJ vo štvrtom a siedmom ročníku – dve skupiny (počet žiakov v triede).
- THD v šiestom, siedmom a deviatom ročníku – dve skupiny (práca v odbornej učebni – dielňa).
- Žiaci siedmeho a deviateho ročníka sú rozdelení na skupiny podľa záujmu o predmet NEJ v alternatíve s CVM/CSJ
- Žiaci druhého stupňa ZŠ na hodinách TSV sú bez delenia na chlapcov a dievčatá (počet dievčat a chlapcov v jednotlivých ročníkoch).

² VYHLÁŠKA 223/2022 Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o základnej škole, § 3.

- Hodiny NBV a INF sú taktiež nedelené – odporúčané počty sú prekročené minimálne, na hodinách INF je počítačová učebňa technicky vybavená pre 24 žiakov, nie je potrebné deliť na skupiny.
- Hodina ETV – sú spojení žiaci zo všetkých ročníkov – počet žiakov je 9. Uplatňuje sa diferencované vyučovanie, každý ročník podľa učebných osnov.

V primárnom aj v nižšom sekundárnom vzdelávaní je prvý cudzí jazyk na škole ANJ. Druhý cudzí jazyk, ktorý škola ponúka v siedmom ročníku základnej školy je NEJ.

Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 3.4 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

ISCED 1 Školský učebný plán											
Vzdelávacia oblasť	Predmety	I.		II.		III.		IV.		Počet hodín za I. až IV. ročník	
		P H	V H	P H	V H	P H	V H	P H	V H		
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	-	8	-	7	1	7	-	31	1
	Anglický jazyk	-	-	-	-	3	-	3	-	6	-
	Zábavná angličtina	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	-	4	1	4	1	4	1	16	3
	Informatika	-	1	-	1	1	-	1	-	2	2
Človek a príroda	Prírodoveda	-	-	-	-	1	-	2	-	3	-
	Prvouka	1	-	2	-	-	-	-	-	3	-
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	-	-	-	-	1	-	2	-	3	-
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	-	1	-	1	-	1	-	4	-
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	-	1	-	1	-	1	-	4	-
	Výtvarná výchova	2	-	2	-	1	-	1	-	6	-
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	-	2	-	2	-	2	-	8	-
PH		VH		20	2	20	3	23	2	25	1
Hodiny spolu				22		23		25		26	
										88	8
										96	

PH – povinné hodiny (ŠVP) VH – voliteľné hodiny doplnené školou (ŠkVP)

ISCED 2
rámcový učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmety	V.		VI.		VII.		VIII.		IX.		Počet hodín za V. až IX. ročník	
		PH	VH	PH	VH	PH	VH	PH	VH	PH	VH		
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	1	5	1	4	1	5		5	1	24	4
	Prvý cudzí jazyk - Anglický jazyk	3	-	3	1	3	-	3	-	3	-	15	1
	*Druhý cudzí jazyk - Nemecký jazyk	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	4
	*Cvičenia zo SJL					-	1	-	1	-	1	-	3
	*Cvičenia z MAT					-	1	-	1	-	1	-	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	2	4	1	4	1	4	1	5	1	21	6
	Informatika	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	4	-
Človek a príroda	Fyzika	-	-	2	-	1	-	2	-	1	-	6	-
	Chémia	-	-	-	-	2	-	2	-	1	1	5	1
	Biológia	2	-	1	1	2	-	1	-	1	-	7	1
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	5	-
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	-	1	-	1	-	1	-	2	-	6	-
	Občianska náuka	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	4	-
	Geografia	2	-	1	-	1	-	1	-	1	-	6	-
Človek a svet práce	Technika	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	5	-
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	5	-
	Hudobná výchova	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	4	-
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	10	-
	PH VH	24	3	25	4	26	4	27	3	25	5	127	19
	Hodiny spolu	27		29		30		30		30		146	

Legenda: PH – povinné predmety

VH – voliteľné predmety

*Voliteľný predmet - NEJ / 2 hod do týždňa alebo Cvičenia zo SJL a Cvičenia z MAT / po 1 hodine do týždňa

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRIMÁRNE VZDELÁVANIE – 1. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY - SCHVÁLILO Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. 7. 2022 pod číslom 2022/18142:1-A2140 pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2022.

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – 2. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY - SCHVÁLILO Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. 7. 2022 pod číslom 2022/18144:1-A2140 pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2022.

Školský vzdelávací program bol prerokovaný na pedagogickej rade dňa 26.08.2022, bol predložený zriaďovateľovi školy a Rade školy pri ZŠ s MŠ Spišská Teplica.

Počas platnosti tohto ŠkVP budú zmeny prerokované a schválené na pedagogickej rade a zaznamenané. Zároveň predložené zriaďovateľovi a rade školy.